

Lessen in identiteit

Het was vlak voor de vakantie. Woensdagmiddag, iets na drie uur. Ik hoor de sleutel in het slot. Doorgaans begint mijn dochter direct, nog voor de deur achter haar dicht is geklapt, zonder hoi of hallo te vertellen wat ze op school heeft meegemaakt. Met de broodnodige thee en koekjes probeer ik dan orde te scheppen in de ongestructureerde maar gelukkig meestal enthousiaste chaos van verhalen over lessen, pauzegebeurtenissen en opmerkelijk leraarsgedrag. Maar die middag begint ze pas als ze uit het halletje de woonkamer in is gekomen. 'Pap, weet je wat onze filosofieleraar vertelde? Hij heeft gebloed!' Het heeft diepe indruk gemaakt.

Het laatste uur op woensdagmiddag betekent voor haar klas 1a filosofie. Het gaat al enige weken over identiteit. Ze heeft zichzelf al beschreven, ze heeft klasgenoten geïnterviewd en nagedacht over wat dat woord eigenlijk betekent, identiteit. Wat ik zo kan zien in haar filosofieschrift, vindt ze het wel aardig, maar niet meer dan dat.

Tot vanmiddag dan. Want vandaag vertelde de leraar iets over zijn eigen identiteit. Hij is nog niet zo oud, begrijp ik uit haar verhalen en kleedt zich wat je 'alternatief' zou kunnen noemen. Wijde witte bloezen, een baardje dat soms wat korter, en dan weer wat langer is: 'Echt een filosoof, pap.'

Vanmiddag had hij verteld dat hij uit een klein dorpje komt, waarin het nogal belangrijk was om erbij te horen, als jongen van 16. En erbij horen, dat deed je als je een scooter had, een baseballcap achterstevoren en gemillimeterd haar. Dus dat had hij ook. En toen andere jongens gingen blowen, deed hij dat ook. Maar hij was erover na gaan denken, en hij merkte dat het eigenlijk niet bij hem paste, die scooter en dat blowen. Dus was hij langzamerhand veranderd. Zijn haar groeide langer, hij stopte met blowen. Er kwam een baard bij. Maar hij wist nog steeds waar hij vandaan kwam, en wist dat die ervaring uit zijn jeugd belangrijk was, voor wie hij nu was, voor zijn identiteit. Als persoon en als leraar.

De klas was onder de indruk geweest van zijn verhaal. Mijn dochter zei het er niet bij, maar ik vermoed dat ze zich voor het eerst realiseerde dat wie je bent, niet een vaststaand gegeven is. Dat je kunt veranderen, en dat je dat voor een deel zelf in de hand hebt. Dat je mensen pas leert kennen, als je hun eigen verhaal hebt gehoord. En dat je mensen dus niet direct moet beoordelen op hun uiterlijk, want misschien zijn ze heel anders dan je denkt.

Aan dit alles moest ik denken toen ik gisteren deze tweet las van Frank Jongbloed:

<https://twitter.com/leerkrachtpo/status/284784158197288960>

Zo'n vraag gaat voor mij niet over tattoos, maar over wie je als leraar wilt en kunt zijn voor je leerlingen, hun ouders en je collega's. Als je tattoo anderen in de weg zit om normaal met je om te kunnen gaan, past hij niet bij je identiteit als leraar. Dan heb je óf zelf niet helder wie je eigenlijk bent, als persoon, óf je hebt de anderen te weinig laten zien wie je werkelijk bent.

De leraar filosofie van mijn dochter had juist dat vanmiddag gedaan. Hij had zijn persoonlijkheid laten zien, zijn identiteit, die achter zijn uiterlijk verborgen had gezeten. Hij had zich kwetsbaar gemaakt, en tegelijk een sterk verhaal verteld. Een belangrijke en onuitwisbare les voor zijn leerlingen.